

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СПОРТМЕНІВ

Самойленко Станіслав, Рибалко Ліна

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
Полтава*

Анотація. У статті розкрито особливості тактико-тактичної майстерності як складової спеціальної підготовки спортсменів; форми та методи удосконалення спортивної підготовки.

Ключові слова: техніко-тактична майстерність, спортивна підготовка.

Вступ. Проблема удосконалення техніко-тактичної майстерності розглядається як важлива складова частина спеціальної підготовки спортсменів високого рівня. Численні спроби зрозуміти і проаналізувати суть, закономірності і перспективи розвитку подальших можливостей людини, які пропонуються фахівцями багатьох видів спорту, призвели до формування цілісної системи знань теорії спортивної підготовки [3, 4].

Сучасна техніка у спорті та її еволюція залежить в більшій мірі від ступеня розвитку рухових якостей спортсмена. В змінних і складних умовах змагальної боротьби рухові дії спортсмена відрізняються великою різноманітністю способів вирішення завдань та вибору найефективніших і найдоцільніших варіантів. З педагогічної точки зору для організації процесу удосконалення рухової навички необхідно розкрити конкретні причини недоліки, які виникають у структурі рухів. Досвід роботи і спеціальні дослідження показали, що основна причина недоліків складається з необ'єктивних критеріїв оцінки рівня технічної майстерності, критеріїв контролю за її удосконаленням, не зрозумілою моделлю вдосконалення технічної майстерності та відсутністю інформації яка визначає можливості ефективного управління специфічною руховою діяльністю спортсмена.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження проводилося згідно Тематичного плану Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» наукової теми «Технології здоров'язбереження» (номер державної реєстрації 0117U003246).

Мета дослідження: полягає в теоретичному обґрунтуванні техніко-тактичної майстерності спортсменів.

Завдання дослідження:

1. Розкрити специфіку техніко-тактичної майстерності спортсменів.
2. Надати характеристику індивідуального підходу у спеціальній підготовці спортсменів.

Матеріал і методи дослідження. Використовували такі методи дослідження, як: аналіз і узагальнення наукової літератури з метою розкриття техніко-тактичної майстерності та спеціальної підготовки спортсменів; порівняння та синтез визначення спеціальних рухів-прийомів, що складають основу техніки виду спорту.

Результати дослідження та їх обговорення. Нині фахівці визначають основні завдання удосконалення технічної майстерності спортсменів [1]:

- досягнення високої стабільності і раціональної варіативності спеціалізованих рухів-прийомів, що складають основу техніки виду спорту;
- послідовне перетворення засвоєних прийомів основ техніки до доцільних і ефективних змагальних дій;
- удосконалення структури рухових дій, їх динаміки, кінематики і ритму враховуючи індивідуальні особливості спортсменів;
- підвищення надійності і результативності технічних дій спортсмена в екстремальних умовах змагань;
- удосконалення технічної майстерності спортсменів, виходячи з вимог спортивної практики і досягнення науково-технічного прогресу.

Індивідуалізація підготовки спортсменів відбувається через змагальну діяльність. Для практичної реалізації даного тренувального підходу вченими розроблений наступний логічний алгоритм [2]:

1-й крок – дослідження змагальної діяльності спортсменів на час основних змагань сезону;

2-й крок – розрахунок індивідуальної стратегічної моделі змагальних дій і визначення сильних і слабких її сторін, з використанням групових моделей та індивідуальних модельних компонентів;

3-й крок – встановлення індивідуальних перспективних модельних компонентів змагальних дій в річному циклі;

4-й крок – встановлення індивідуальних перспективних модельних компонентів змагальних дій та відповідних показників спеціальної підготовленості спортсменів;

5-й крок – розробка індивідуальної тренувальної програми за принципом переважного розвитку таких сторін підготовленості, які забезпечують покращення сильних компонентів змагальних дій та підтягування слабких до рівня середньо групових значень ефективності.

Проведений аналіз змагальної діяльності волейболістів високої кваліфікації, узагальнення і педагогічна інтерпретація отриманого фактичного матеріалу, дозволили групі авторів виділити основні тенденції розвитку світового волейболу, у тому числі, визначити сучасні тенденції тактичної підготовки спортсменів. До таких тенденцій відносяться: збільшення кількості команд з високим рівнем техніко-тактичної підготовленості; прогрес виконавчої майстерності ведучих волейболістів в умовах жорсткого опору суперників; підвищення інтенсивності тренувальної і змагальної діяльності команд-лідерів; зменшення часу у спортсменів на сприйняття та оцінку ігрової ситуації і ухвалення єдино правильного вирішення рухової задачі; варіативність використання прийомів гри і тактичних взаємодій; зростання фізичної і психічної напруги змагальної діяльності; грамотне поєднання універсалізації і спеціалізації гравців різних амплуа.

Висновки. При збереженні досягнутого наукового потенціалу і практики підготовки спортсменів введення в програму техніко-тактичної підготовки волейболістів, виявлених закономірностей формування ефективної змагальної

діяльності дозволить значною мірою наблизити умови і режим тренувального процесу до реальних запитів та принесе позитивний ефект у формуванні результату гри і змагань в цілому. Об'єктивність вищезгаданого припущення підтверджується загальними закономірностями теорії спортивного тренування і теорії спортивних ігор взагалі і волейболу зокрема.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі полягають у розробленні спеціальної програми спортивної підготовки волейболістів.

Список використаної літератури

1. Дехтяр В. Д. Основи спортивного тренування: навч.-метод. посіб. Київ: Науковий світ, 2001. 180 с.
2. Пітин М. П. Теоретична підготовка в спорті: монографія. Львів: ЛДУФК, 2015. 372 с.
3. Платонов В. Н. Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті. Общая теория и ее практические приложения: учеб. тренера высш. квалиф. К.: Олимпийская литература, 2004: 584 с.
4. Фокін С. П. Спортивне тренування: навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ : «НАУ-друк», 2011. 140 с.
5. Metody nauczania i kontroli taktyki strzelania – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pzss.org.pl/index.php/14-strony-statyczne/bibliotekatrenera/373-metody-nauczania-ikontroli-taktyki-strzelania.